VÄRMDÖ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2015-04-20

Handläggare
Henrik Lundberg
Samhällsbyggnadsavdelningen

Diarienummer
15KS/366

Kommunstyrelsen

Förutsättningar för en vägpassage nordväst om Gustavsberg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att:

1. Godkänna kommundirektörens PM om "Förutsättningar för en vägpassage nordväst om Gustavsberg".

2. Uppdra åt kommunstyrelsens planutskott att upprätta förstudie omfattande vägpassage nordväst om Gustavsberg med bostadsbebyggelse

Beslutsnivå

Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Det befintliga gatunätet i centrala Gustavsberg är redan idag nära sitt kapacitetstak. Det befintliga gatunätet kommer inte med tillräcklig kapacitet klara pågående och beslutad bebyggelseutveckling av centrala Gustavsberg såsom Porslinskvarteren, Kvarnbergsterrassen, Gustavsbergs centrum, Munkmora och Vattentornsberget. En ny vädragning väster om Östra Ekedal bedöms avlasta stadsgatunätet i Centrala Gustavsberg med cirka 3 500 fordon per dygn vilket kommer att ge bättre föruitsättningar för ett fungerande trafiksystem, bättre miljö i och runt Centrala Gustavsberg.

En vägdragning väster om Östra Ekedal medger också möjligheter för ny bostadsbebyggelse med ett naturnära boende i nära anslutning till kollektivtrafik och centrum.

En vägpassage nordväst om Gustavsberg kommer även ta mark i anspråk som har kultur- och naturvärde särskilt för det rörliga friluftlivet behov varför förutsättningarna och bedömningarna av en sådan vägdragning bör studeras vidare med en förstudie och miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Bakgrund

På kommunstyrelsen 2014-11-12 *§ 195* gavs kommundirektören i uppdrag att utreda förutsättningarna för vägpassage nordväst om Gustavsberg.

Ärendebeskrivning

Förutsättningarna för en vägpassage nordväst om Gustavsberg har översiktligt utretts i ett PM. PM:et är en sammanställning av befintlig data från kommunens arkiv och databaser. Bedömning av förutsättningar och konsekvenser av nya vägar är därför endast preliminära och bör utredas mer i en förstudie eller åtgärdsvalsstudie (ÅVS) samt en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) innan vidare beslut. Vägpassage nordväst om Gustavsberg bedöms inte vara i enlighet med översiktsplan 2012 2030.

Sammanställningen tar upp lokalgata/förbifart förbi Östra Ekedal i Gustavsberg, stadsgatunätet, med fyra olika alternativa vägdragningar.

Beslut är taget att gå vidare med stadsgatunätet för att lösa trafiksituationen och ökade trafikvolymer i Centrala Gustavsberg med tillkommande nybebyggelse i Centrala Gustavsberg, Vattentornsberget och Munkmora. När stadsgatunätet når sitt kapacitetstak kan kommunen gå vidare med planen på en förbifart väster om Östra Ekedal.

Bedömning

Kommundirektören föreslår kommunstyrelsen att godkänna föreliggande PM.

Ekonomiska konsekvenser

- Ny bostadsbebyggelse leder till ökad befolkning och skatteintäkter i kommunen.
- En ny vägdragning kommer bekostas av nyexploatering.

Konsekvenser för miljön

- En ny vägdragning medför minska biltrafik med 3 400 fordon per dygn genom centrala Gustavsberg.
- Minskade utsläpp och förbättrad miljö i centrala Gustavsberg.
- En ny vägdragning kommer att få konsekvenser på naturmiljön, det rörliga friluftslivet, riksintresseområdet för kulturmiljö och utpekade lokala kulturmiljöer. Föreslagen vägdragning bedöms inte vara förenlig med Översiktsplan 2012-2030.
- Ny vägdragningen kommer att innebära bergsskärningar och/eller utfyllnader för att klara av lutningar då det är höjdskillnader på cirka 20 meter på en sträcka av 100 meter.

Konsekvenser för medborgarna

- Ny bostadsbebyggelse ger möjligheter till ett naturnära boende i nära anslutning till kollektivtrafik och centrum
- Ny vägdragning medför minskad biltrafik med cirka 3 400 fordon per dygn, förbättrar luftmiljön och trafiksituation i centrala Gustavsberg.
- Trafiksäkrare miljö för de oskyddade trafikanterna.
- Färre bilar i centrala Gustavsberg medger bättre framkomlighet för kollektivtrafiken.
- Det lokala friluftslivet och tillgången till tätortsnära friluftsområden kommer att påverkas.
- En sociodukt/ecodukt kan knyta ihop områdena och minska vägens barriäreffekter för medborgarna.

Konsekvenser för barn

- Trafikmiljön och luftmiljön i centrala Gustavsberg bedöms bli bättre när vägarna avlastas med cirka 3 400 fordon per dygn.
- Trafiksäkrare miljö för de oskyddade trafikanterna.
- Tillgängligheten till naturmiljöer som idag används av barn och boende i närområdet kommer att minska då en ny väg skapar barriäreffekter.

Ärendet är berett av samhällsbyggnadsavdelningen.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Biläggs/Biläggs ej
1	PM Förutsättningar för en vägpassage nordväst om Gustavsberg	Biläggs

Sändlista för beslutsexpediering

Kommunstyrelsens planutskott

Förvaltningen

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Henrik Lundberg
Samhällsutvecklingschef

VÄRMDÖ KOMMUN

PM

2015-04-20

Handläggare

Patrik Stenberg

Ann Hagström

Samhällsbyggnadavdelningen

Diarienummer: 15KS/366

Förutsättningar för en vägpassage nordväst om Gustavsberg

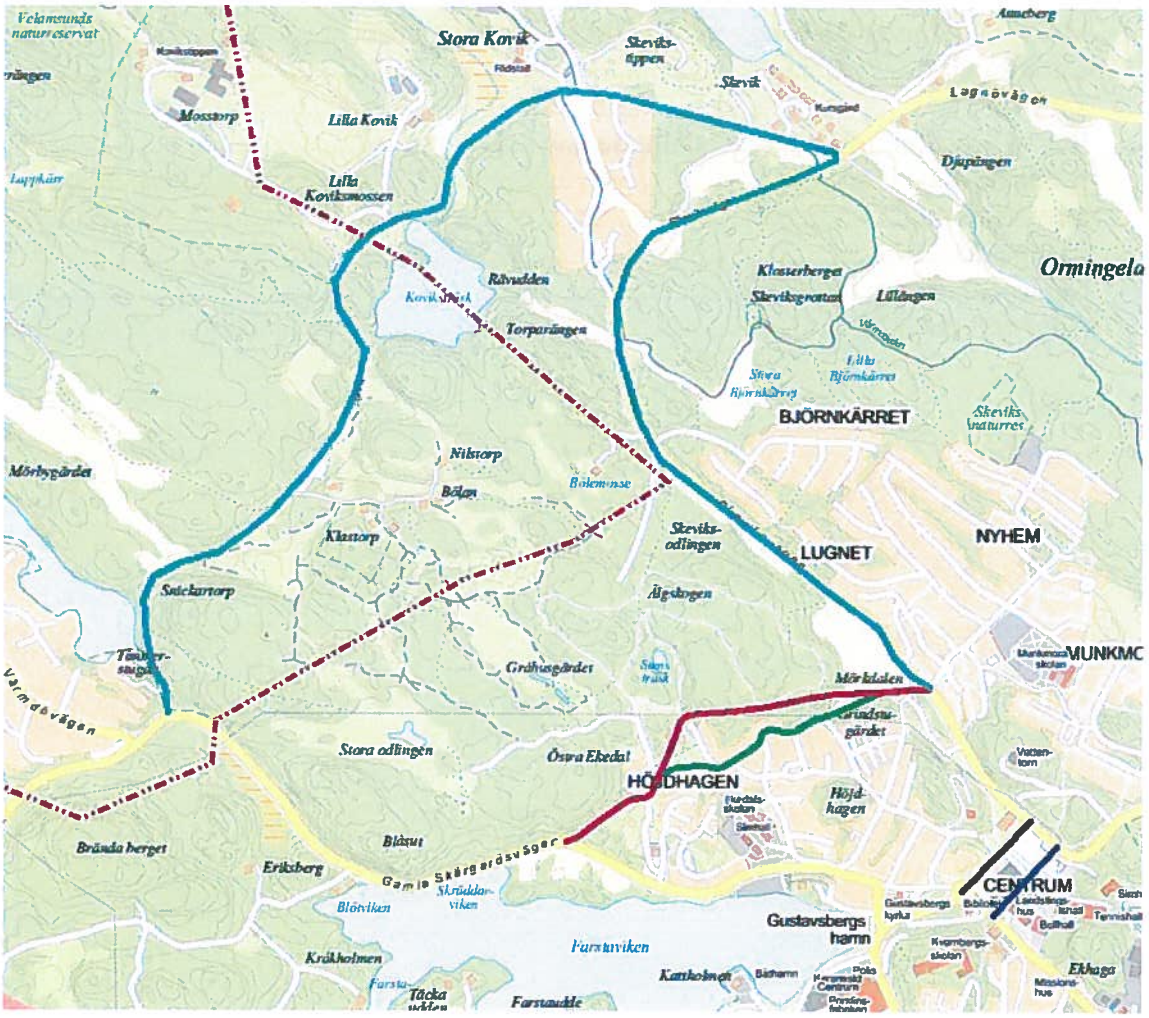

Innehållsförteckning

Sammanfattning ... 3
Bakgrund ... 4
Syfte ... 4
Metod ... 4
Fortsatt arbete ... 4
Översiktskarta ... 5
Fem alternativa vägdragningar ... 5
Ljusblå befintlig Skeviksvägen-Lagnövägen ... 6
Röd Östra Ekedals Allé ... 6
Grön dragning efter Gamla vägen ... 8
Mörkgrå befintlig Blekängsvägen/Mörkblå stadsgatunätet ... 9
Förutsättningar ... 12
Topografi ... 12
Bebyggelse/kulturmiljö av riksintresse och lokalt intresse ... 16
Gällande detaljplaner ... 17
Markägare ... 18
Fastighetskarta ... 18
Natur- och friluftsliv ... 19
Grönstruktur ... 21

Sammanfattning

PM:et är en sammanställning av befintlig data från kommunens arkiv och databaser. Bedömning av konsekvenser av nya vägar är därför endast preliminära och bör utredas mer detaljerat med en förstudie, åtgärdsvalsstudie (ÅVS) och miljökonsekvensbeskrivning (MKB) innan vidare beslut.

Sammanställningen tar upp lokalgata/förbifart förbi Östra Ekedal i Gustavsberg, med fem olika alternativa vägdragningar samt beskriver översiktligt konsekvenserna för:

- Trafik
- Natur
- Friluftsliv
- Kultur och fornlämningar

Trafikanalyser visar att en lokalgata väster om Östra Ekedal skulle avlasta Gustavsbergs centrum med ca 3 400 fordon per årsmedeldygn.

Trafikprognoser (Tyréns 2014 och ÅF 2014) visar att ett vägsystem enligt alternativ "Stadsgatunät" har god kapacitet att hantera den ökade trafiken som följer med planerad exploatering i centrala Gustavsberg.

Bebyggelse kommer i sig att innebära ökad trafikmängd och påverkar trafikflöden och vägkapaciteten. Beräkning för detta finns inte med i denna sammanställning.

Vägalternativ *Östra Ekedals allé* (alternativ röd) ligger inom översiktsplanens förslag till nytt naturreservat. Framtida reservatets gränser är dock inte fastställda. Vägen kommer att innebära sprängningar av berg, avverkning av äldre hällmarkstallskog, äldre ekbestånd och därmed påverka naturvärden och landskapsbilden. Åkermark kommer att ianspråktas vid på- och avfart vid Lagnövägen. Vägen skär genom befintligt elljusspår, och en ny dragning av denna måste göras. Tidigare utredningar pekar på att vägen kan bli en barriär i landskapet och behovet av eko- och sociodukter bör utredas.

Vägalternativ *Östra Ekedals allé, vägtunnel* och *breddning av Gamla vägen* kommer alla att innebära att skyddsvärda ekar avverkas.

Kostnaden för en förbifart och upplåten mark kommer troligen att betalas av markägare som i gengäld får byggrätter via detaljplaner. Om byggrätter och nya detaljplaner ska planeras på fastigheten Östra Ekedal 1:43 (på den fastighet där vägen dras, se fastigehetskarta s 17) kan det bli svårt att bibehålla befintliga värden för natur- och friluftsliv. Utökat strandskydd om 300 meter finns längs med Farstaviken och vid Stens träsk. Bedömningen är att det inte finns särskilt skäl enligt strandskyddsbestämmelserna för att bygga bostäder inom strandskyddat område. Strandskyddet gäller inte byggande av allmän väg enligt en fastställd vägplan.

Det finns inte några tidigare utredningar som redovisar miljöpåverkan. Bedömningen är dock att vägen kommer att medföra betydande miljöpåverkan och en MKB ska upprätts. MKB bör förutom påverkan på natur- kultur- och friluftsliv även beskriva hur vägen genererar mark- och luftföroreningar, buller och ökade mängder näringsämnen i mark och vatten.

Sammanfattningsvis kan konstateras att en ny vägdragning kommer att få konsekvenser

på kulturmiljön, naturmiljön och det rörliga friluftslivet i Östra Ekedal. Vägdragningen kommer att innebära bergsskärningar för att klara av lutningarna då det är höjdskillnader på upp till 20 meter. Gällande Översiktsplan 2012-2030 pekar ut området som natur och framtida naturreservat.

En slutsats är att gå vidare med stadsgatunätet för att lösa trafiksituationen och ökade trafikvolymer i Centrala Gustavsberg som tillkommer med ny bebyggelse i Centrala Gustavsberg, Vattentornsberget och Munkmora.

Bakgrund

På kommunstyrelsen 2014-11-12 under *§ 195* gavs kommundirektören i uppdrag att utreda förutsättningarna för förbifart Gustavsberg.

Syfte

Syftet med PM:et är att redovisa förutsättningarna för en lokalgata/förbifart väster om Östra Ekedal/Gustavsberg. En ny lokalgata ökar möjligheterna att bygga ut Centrala Gustavsberg, Vattentornsberget och Munkmora.

Metod

Kartor och befintligt material, Solen, ÖP 2012-2030 och Grönstrukturplan Gustavsberg har analyserats för att utreda förutsättningarna för en ny lokalgata väster om Östra Ekedal. Bedömning av konsekvenser av nya vägar är därför endast preliminära och bör utredas mer detaljerat innan vidare beslut. Sammanställningen redovisar ett par alternativ på sträckningar. Alternativen är tidigare redovisade i: *Framtidens gatunät i centrala Gustavsberg – en sammanställning och bedömning av genomförda trafikutredningar, 2015-03-02.* Sammanställningen redovisar de alternativ som projektet Centrala Gustavsberg arbetat fram under perioden 2009-2015.

Fortsatt arbete

För att gå vidare med ny vägdragning väster om Östra Ekedal bör en förstudie göras av hur vägen och tillkommande exploatering påverkar den befintliga bebyggda miljön, riksintresset för kulturmiljö och naturmiljöerna. Lämpligt kan vara att upprätta en åtgärdsvalsstudie /ÅVS) enligt fyrstegsprincipen.

Översiktskarta

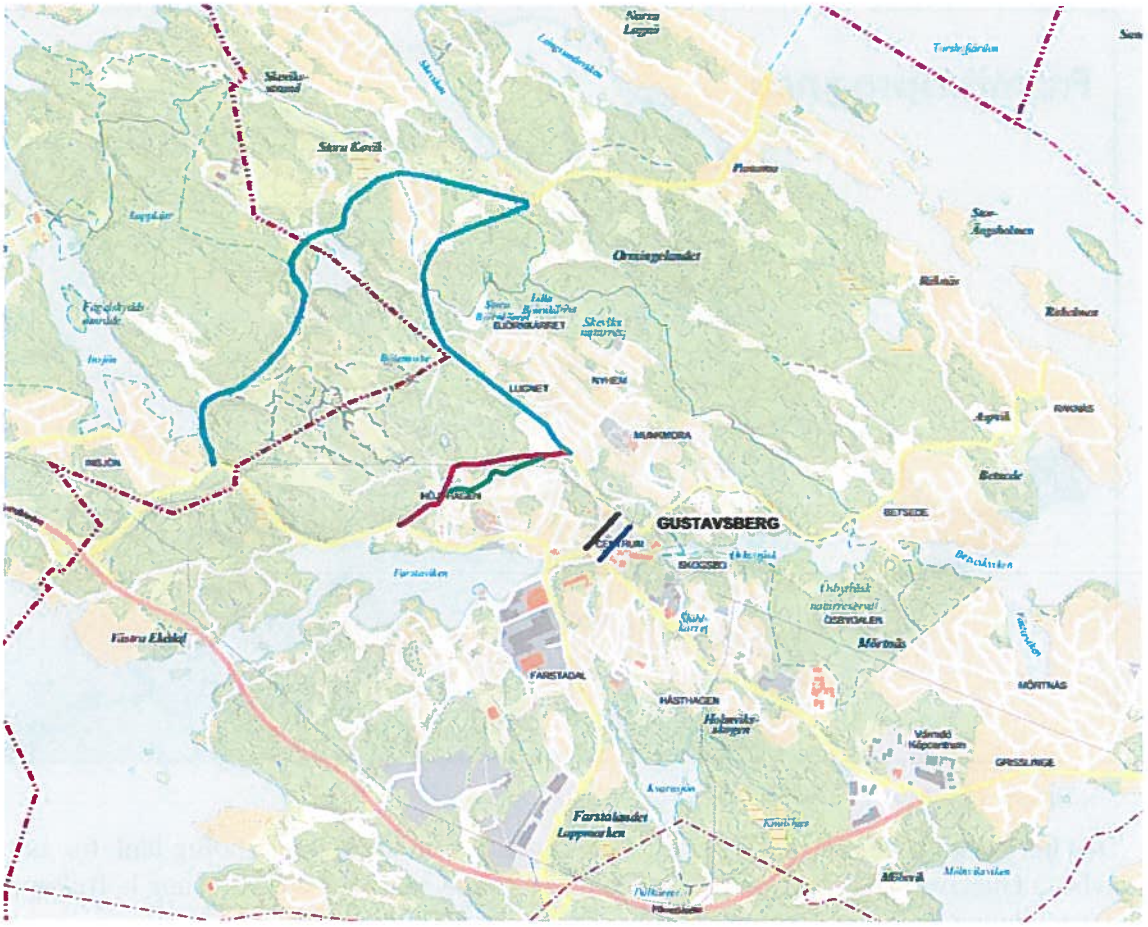

Fem alternativa vägdragningar: Ljusblå befintlig Skeviksvägen-Lagnövägen, Röd Östra Ekedals Allé, Grön dragning efter Gamla vägen, Mörkblå/mörkgrå stadsgatunätet, Mörkgrå befintlig Blekängsvägen.

Fem alternativa vägdragningar

- Ljusblå befintlig Skeviksvägen-Lagnövägen
- Röd Östra Ekedals Allé
- Grön Gamla vägen
- Mörkblå/mörkgrå Stadsgatunätet
- Mörkgrå befintlig Blekängsvägen.

Fem alternativa vägdragningar

PM:et redovisar fem olika alternativ. Alla alternativ har tidigare redovisats i: *Framtidens gatunät i centrala Gustavsberg – en sammanställning och bedömning av genomförda trafikutredningar, 2015-03-02,* samt i samrådshandlingen för *ÖP 2010-2030.*

I tidigare redovisningar har förutsättningarna för vägdragningarna inte redovisats. I PM:et kommer förutsättningarna att redovisas översiktligt för de olika alternativen utifrån bebyggelse-, natur- och kulturmiljöer. Vidare utredningar avseende trafik, miljö, natur, bebyggelse etc ska göras om projektet går vidare.

Ljusblå befintlig Skeviksvägen-Lagnövägen

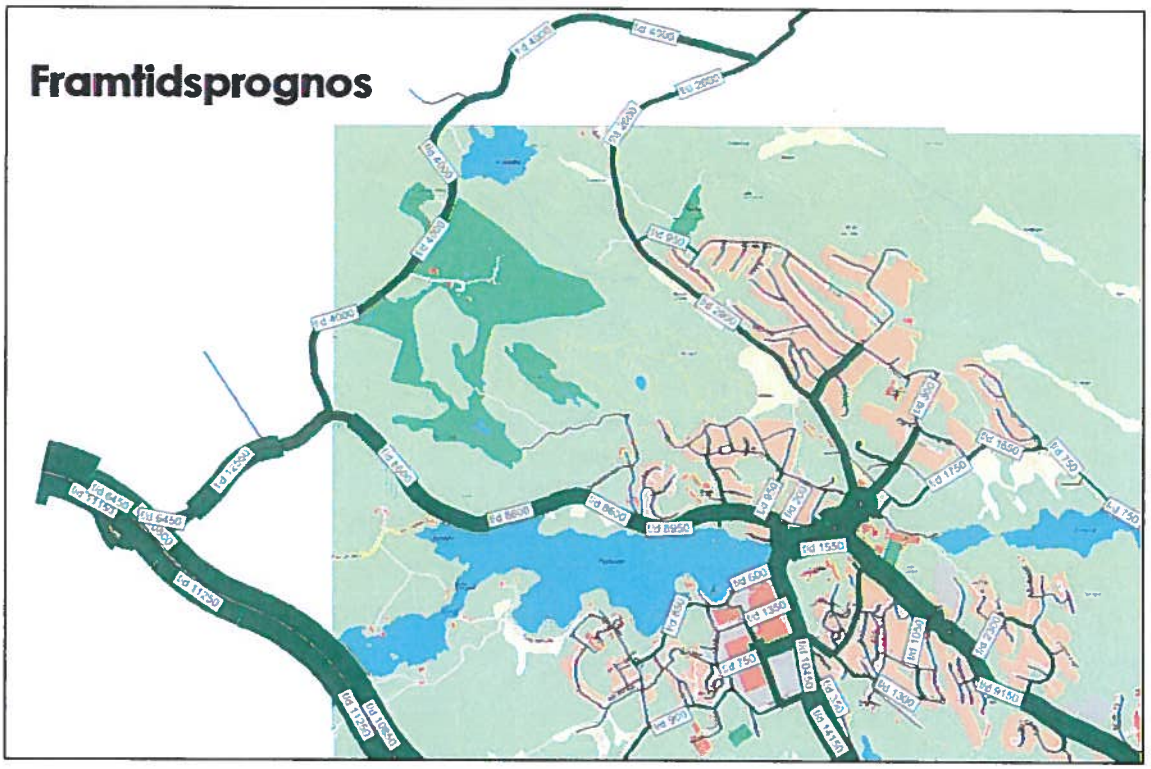

Trafikflöde länken över Skevik (Tyréns 2010-12)

Den befintliga vägen Skeviksvägen-Lagnövägen har utretts som en möjlig länk för att avlasta Gustavsbergs centrum från trafik. Utredning visar dock att den långa körtiden gör att denna länk inte är attraktiv nog för att avlasta Gustavsbergs centrum.

Inga kostnadsberäkningar har utförts då en länk över Skevik inte har potential att avlasta trafiknätet i Centrum.

Röd Östra Ekedals Allé

Trafikprognos vid ett fullt utbyggt Gustavsberg med en ny förbifart över Östra Ekedal(bilar/dygn) (Tyréns 111124)

Bilden ovan visar en trafikmodell med ny exploatering norr om Gustavsbergs centrum samt en ny förbifart över Östra Ekedal mellan Skeviksvägen och Gamla Skärgårdsvägen. Den nya förbifarten bedöms få ca 3 400 fordon per dygn. Förbifarten bedöms få en stor potential att avlasta framförallt gamla Skärgårdsvägen och Blekängsvägen. 2/3 av vägsträckan ligger i ett område som föreslås som naturreservat i Värmdös översiktsplan. Enligt kommunens gällande grönstrukturplan går delar av vägen (västra delar) genom mark som klassas ha högt eller påtagligt miljövärde. Området är utpekat av kommunen som ett framtida naturreservat i översiktsplanen. Väglängden uppskattas grovt till 1250 meter. Vägen bedöms i genomsnitt ta i anspråk 15 m på bredden (vägbana, GC-väg, slänten och diken). Det ger karaktären av en liten landsväg.

Kostnadsberäkningar på markbearbetning och vägbyggnation har gjorts på tidiga handlingar. För sträckan kommer det att behövas omfattande sprängningsarbeten då det är stora höjdskillnader. Beräkningarna utgår från antagna mängder och "tänkbara belopp".

En översiktlig bedömning angående ersättning till fastighetsägare har även gjorts i mars 2014 av Forum Fastighetsekonomi AB. Summeringen är en översiktlig bedömd kostnad av (3 360 000 kr). Osäkerheten i bedömningen är stor. Generellt är dessutom osäkerheten större uppåt än nedåt. Sammantaget görs bedömningen att ersättningen för de intrång den tilltänkta marken skulle föranleda ligger inom intervallet 3,0 – 4,5 Mkr. Kostnader som inte redovisas nedan är bland annat anslutningsavgifter, arkeologiska undersökningar och kostnader för anläggande av ekodukt.

Kostnadsbedömning:

Markbearbetning och vägbygge	~ 45 mkr
Intrångsersättning	~ 4 mkr
Flytt av luftledning	~ 1 mkr
Summa	**~ 50 mkr**

En förbifart över Östra Ekedal kan inte finansieras inom ramen för Gustavsbergsprojektet. En tänkbar finansieringslösning är att exploatera längs delar av den nordliga länken. Förbifarten över Östra Ekedal avlastar Gustavsbergs centrum och har därmed positiva effekter på utvecklingen i området men den bedöms som svår att genomföra på kort sikt. Trygga övergångar för friluftsliv och djur bedöms kunna åstadkommas på ett bra sätt så att området fortsatt kan nyttjas för rekreation. Ytterligare förutsättningar avseende topografi, bebyggelse-, natur-, friluftsliv och kulturmiljöer redovisas längre fram i PM:et.

Alternativ Östra Ekedals allén ortofoto

Grön dragning efter Gamla vägen

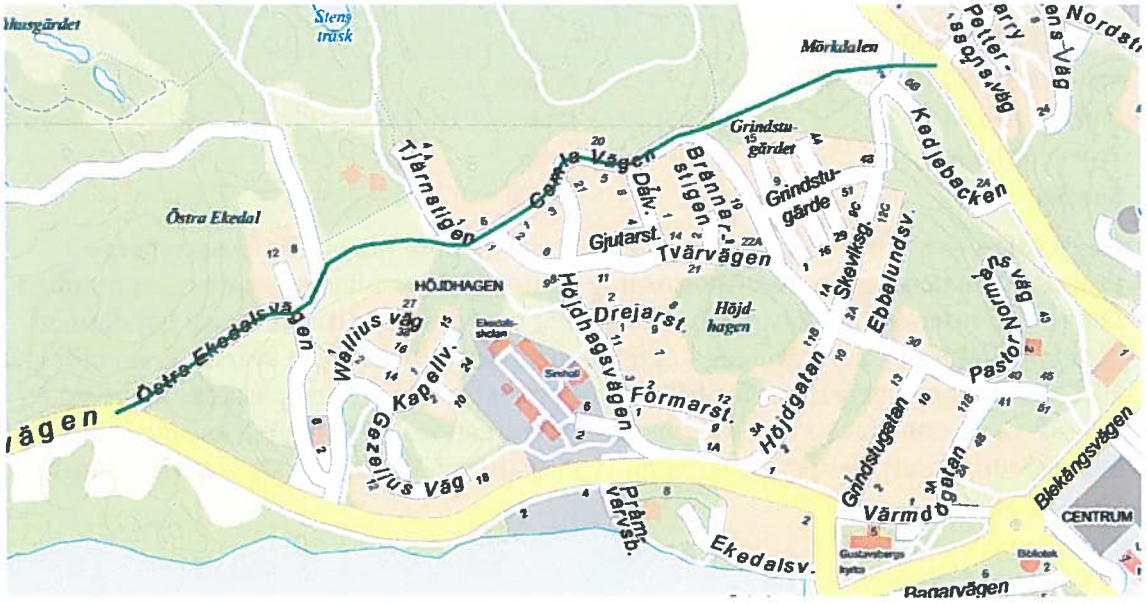

Alternativ Gamla vägen

Alternativet att göra en ny dragning efter gamla vägen har tidigare inte redovisats. Det är en naturlig dragning i landskapet men kommer att få stora konsekvenser på den bebyggda kulturmiljön längs med Gamla vägen. Det kommer att krävas stora mark-intrång för att bredda befintlig väg från dagens ca fyra till sju meter. Det kommer inte att få rum med gång- och cykelväg längs med sträckan.

Det har inte gjorts någon kostnadsbedömning av markintrånget men den totala summan torde hamna i samma härad som förslaget med Östra Ekedals allén, ca 45-50 miljoner. Ytterligare förutsättningar avseende topografi, bebyggelse-, natur-, friluftsliv och kulturmiljöer redovisas längre fram i PM:et.

Alternativ Gamla vägen ortofoto

Mörkgrå befintlig Blekängsvägen/Mörkblå stadsgatunätet

Illustration av Stadsgatunätet

Stadsgatunätet innebär att den del av Gustavsbergsvägen som går mellan Farstaviken och centrum dras in mot Kvarnberget och får därmed ungefär samma sträckning som den idag delvis avstängda Bagarvägen.

En cirkulationsplats anläggs vid Farstavikens innersta del. Mellan Centrum och Runda huset ansluter Gustavsbergsvägen till Skärgårdsvägen. Den idag delvis stängda Värmdögatan öppnas åter för fordonstrafik. Denna gata, som då kommer att utgöra en förlängning av Gamla Skärgårdsvägen, förenas med Blekängsvägen vid dagens cirkulationsplats vid centrum.

Genom nuvarande centrum anläggs en ny gata parallellt med Blekängsvägen. Denna gata kan beskrivas som en förlängning av Gustavsbergsvägen som då korsar Skärgårdsvägen och fortsätter upp till Aspviksvägen. Den tillkommande gatan dras väster om Gustavsbergsteatern som kan bevaras. Delar av centrumbebyggelsen måste rivas. Gatan bör göra en sväng kring bergknallen, vilket saktar ner farten men också inverkar mindre på landskapet.

Den tillkommande gatan genom centrum länkar till Blekängsvägen genom en tvärgående lokalgata som kan utformas som gångfartsområde. Mötet mellan Gustavsbergsvägen och Skärgårdsvägen utformas med en cirkulationsplats. Den befintliga cirkulationsplatsen i centrum rivs.

Med Stadsgatunätet fördelas dagens öst-västliga trafik på dels Gustavsbergsvägen och dels på den återöppnade Värmdögatan. Cirkulationsplatsen vid Centrum blir därmed avlastad.

Den nya bytespunkten för busstrafiken med sina hållplatser ligger i samma område som dagens bussterminal men byggs om för att skapa en trevligare och säkrare bytespunkt. Förslaget med en ny gata genom Gustavsbergs centrum gör att området för bussterminalen blir kortare och mer kompakt jämfört med dagens bussterminal. Skärgårdsvägen stängs för allmän trafik på sträckan mellan Gustavsbergsvägen och den återöppnade Värmdögatan. Bussterminalen utformas som två skepp och klarar då dagens och framtidens behov för kollektivtrafiken.

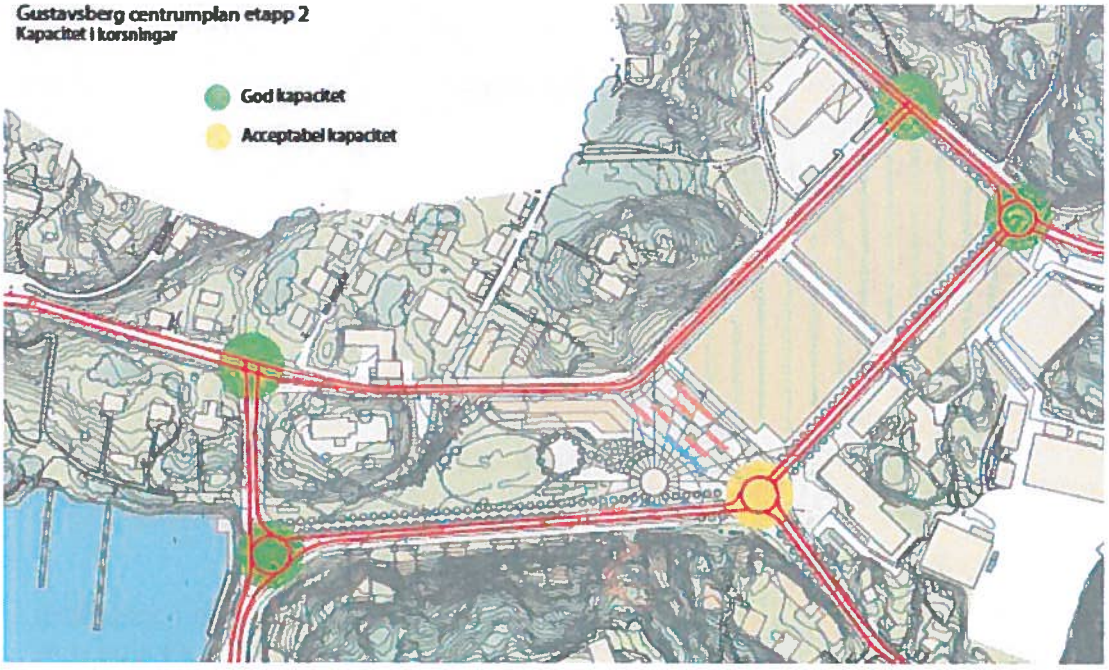

Gatusystem enligt alternativ "Stadsgatunät" (Ahlqvist o Almqvist 131010)

Trafikprognoser (Tyréns 2014 och ÅF 2014) visar att ett vägsystem enligt alternativ ”Stadsgatunät” har god kapacitet att hantera den ökade trafiken som följer med planerad exploatering i centrala Gustavsberg.

Kostnadsberäkning, stadsgatunätet

Gustavsbergvägen (Ny sträckning)	9 300	(inkl. alléträd och belysning)
Cirkulationsplatser (3 stycken*)	9 000	
Värmdögatan med förlängning	3 700	(inkl. belysning)
Gata väster om kyrkan	4 200	(inkl. belysning)
Blekängsvägen	5 400	(inkl. enkelsidig trädallé och belysning)
Ny gata genom centrum	7 400	(inkl. enkelsidig trädallé och belysning)
Flytt av ledningar	6 000	
Summa	45 000	
Oförutsett (20 %)	9 000	
Summa	**~ 54 000 000**	

Förutsättningar

I nedanstående avsnitt kommer förutsättningarna för topografi, bebyggelse- och kulturmiljöer och natur- och friluftsliv att redovisas.

Topografi

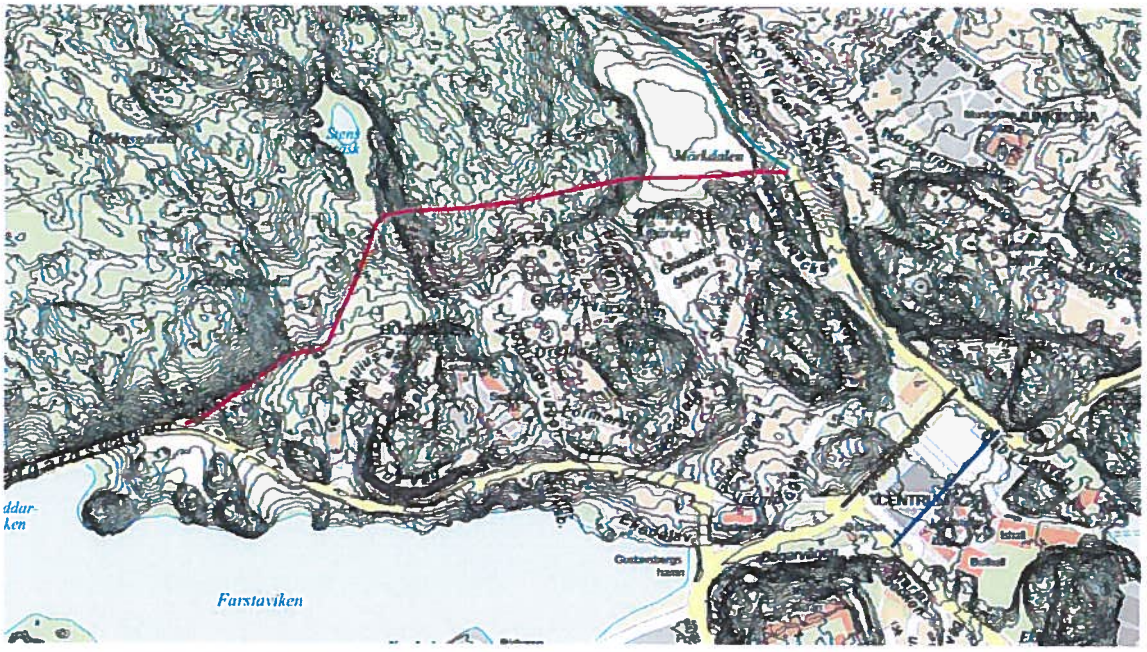

Dragning av Östra Ekedals allén redovisat med 1 meters höjdkurvor

Dom topografiska förhållandena i Östra Ekedal är komplicerade för en vägdragning. Det är kraftiga höjdskillnader på kort sträcka som kommer att medföra bergsskärningar för ll acceptabla lutningar.

Bilden visar att det i den östra delen av vägdragningen är en höjdskillnad från 8 till 28 meter på en sträcka av etthundra meter. I den västra delen är det en stigning från 19 till 41 meter på etthundra meter. Det motsvarar lutningar på ca 20 procent. För att få till bra lutningar krävs sprängningsarbeten och bergsskärningar. Det kommer att påverka det rörliga friluftslivet och landskapsbilden i området.

Mörkdalen, från brynet upp till höjden är det 20 höjdmeter

Ett annat alternativ skulle vara att dra vägen under berget i tunnel. Det blir ett tunnelrör på ca 450 meter. Det har inte tagits fram några kostnadsberäkningar för ett sådant förslag.

En dragning efter Gamla vägen klarar sig från stora sprängningar och passar bra in i topografin. Däremot medför en sådan dragning stora markintrång på befintliga fastigheter och kulturmiljön.

Gamla vägen

Det finns två naturliga anslutningar till angränsande vägsystem, Gamla Skärgårdsvägen och Skeviksvägen.

Anslutning Gamla Skärgårdsvägen

Anslutningen till Gamla Skärgårdsvägen sker från befintlig väg Östra Ekedalsvägen.

Korsning Östra Ekedalsvägen-Gamla Skärgårdsvägen

Gamla Skärgårdsvägen bör förses med ett vänstersväng körfält in till Östra Ekedalsvägen. Östra Ekedalsvägen bör förses med stopplikt alternativt lämna företräde för passage ut på Gamla Skärgårdsvägen.

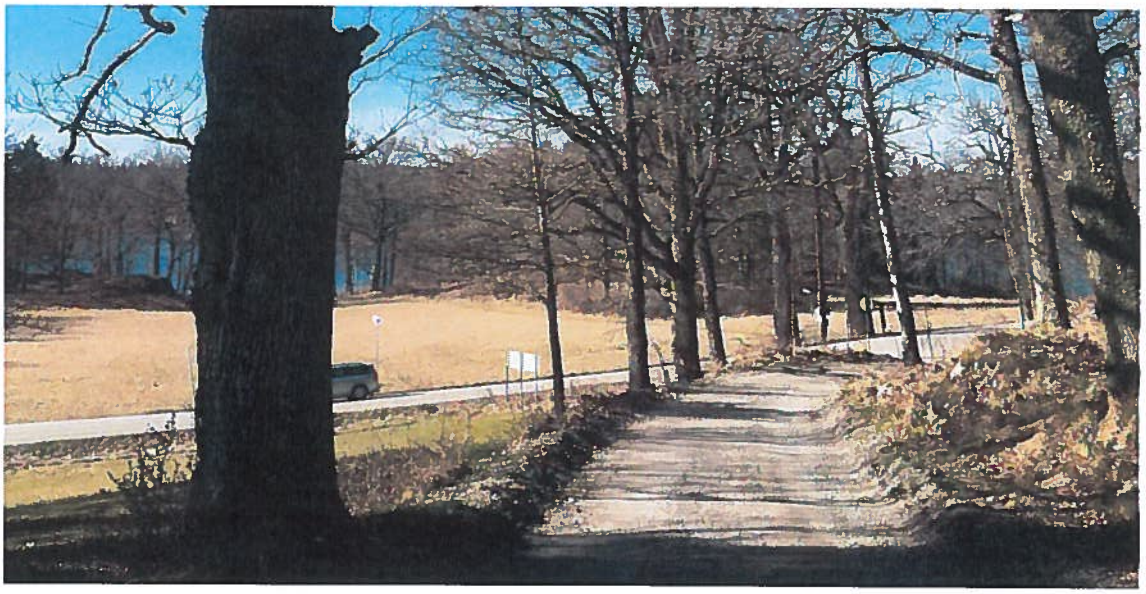

Stora delar av det befintliga eklandskapet måste tas ner för bredda Östra Ekedals vägen samt för att få till en anslutning till Gamla Skärgårdsvägen

Anslutning Skeviksvägen

Anslutningen från Östra Ekedals allén till Skeviksvägen kan med fördel ske i en fyrvägskorsning eller cirkulation vid Björnskogsvägen.

Korsningen Björnskogsvägen-Skeviksvägen

Bebyggelse/kulturmiljö av riksintresse och lokalt intresse

Hela utbredningsområdet ingår i riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Området är utpekat som lokal miljö med höga värden.

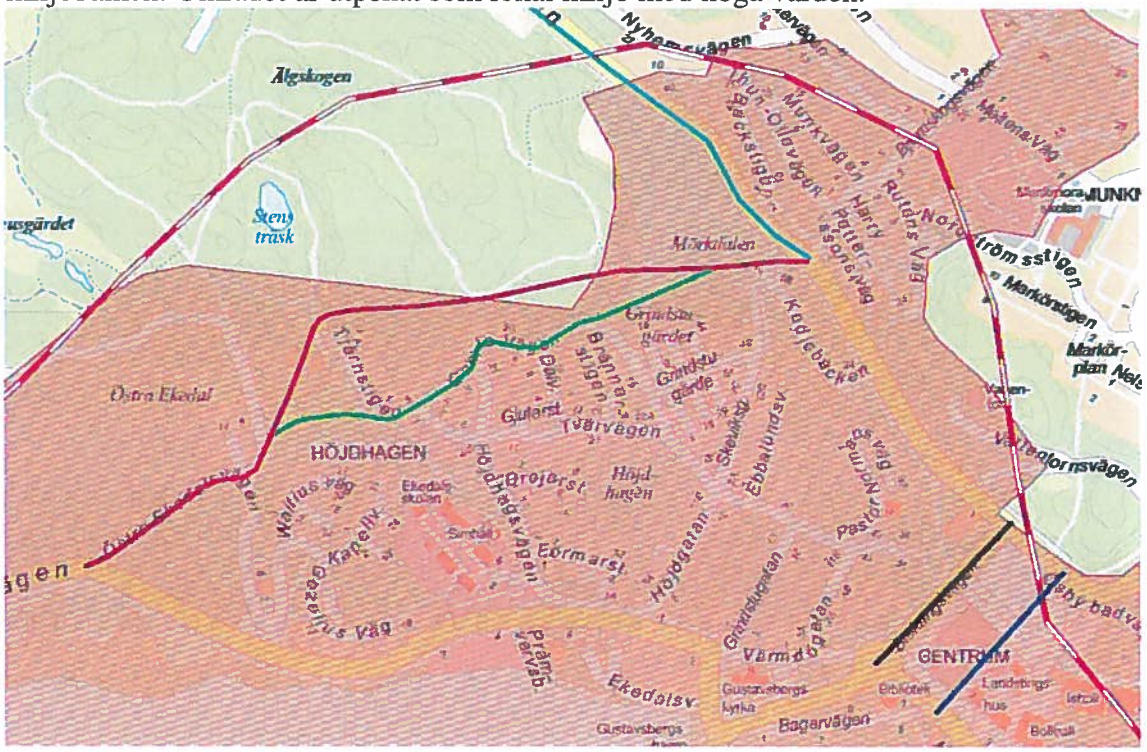
Älgskogen
Sten träsk
Östra Ekedal
HÖJDHAGEN
Gularst
Tvärvägen
Kaffius väg
Eormarst
Höjdhagsvägen
Höjdhagen
Kaffiusvägen
Kaffiusv
Kaffius Väg
Ekedalsv
Bagarvägen
Gustavsberg
Gustavsberg kyrka
Bibliotek
Landstingshus
GENTRUM
Värmdögatan
Gränsdiketen
Pastor
Ebbalundsv
Kaffiusvägen
Kaffiusv
Kaffiusvägen
Kaffiusv
Kaffiusvägen
Kaffius

Gamla vägen med Thun Olles bebyggelse väl inplacerad i landskapet

Gällande detaljplaner

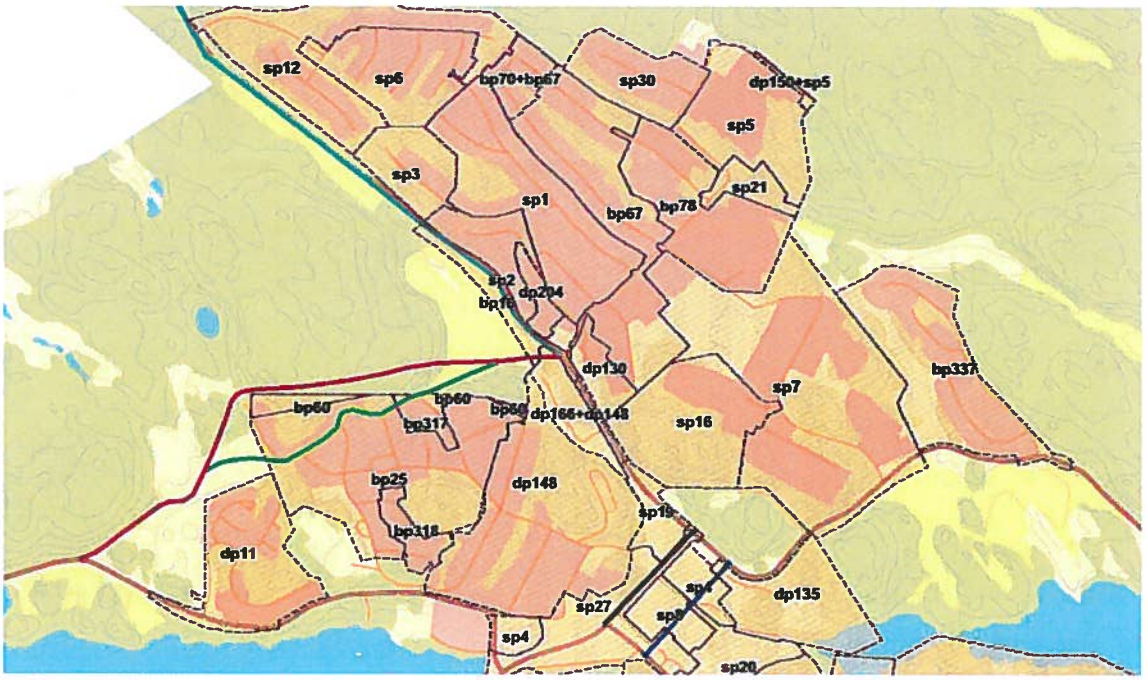

Gällande detaljplaner

Markägare

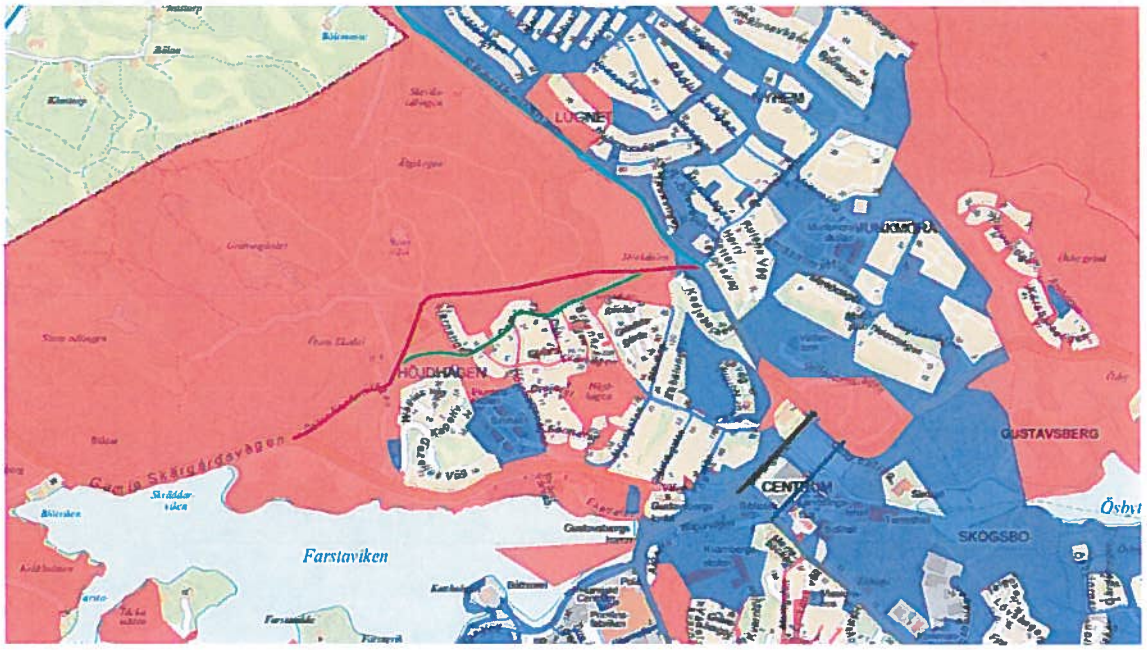

Markägare, blå = Värmdö kommun, röd = JM AB

Fastighetskarta

Fastighetskarta med Östra Ekedal 1:43

Natur- och friluftsliv

De naturvärden som är kända och som finns i kommunens naturdatabas redovisas översiktligt i nedanstående karta. Det kan finnas okända värden som inte finns med i kartbilden.

Områden som är skyddade enligt miljöbalken är:

- Strandskyddet är utökat till 300 meter och skyddas enligt MB 7 kapitel.
- I området finns arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen.

Skyddsvärda områden med höga värden för natur- och friluftslivet

- Översiktsplanen har pekat ut område för nytt naturreservat. Inget beslut finns om att påbörja reservatsbildning
- Stora sammanhängande hällmarkstallskogar
- Groddjur och andra värden vid Sjön Stens träsk
- Inom grönstrukturplanen för Gustavsberg finns skyddsvärda ekbiotoper.
- Elljusspår och utegym.
- Nacka-Värmdö golfklubb
- Skidspår av regionalt intresse
- Området nyttjas av skolor och förskolor
- Området omfattas av regional grön kil

Utegymmet vid Östra Ekedalsspåret

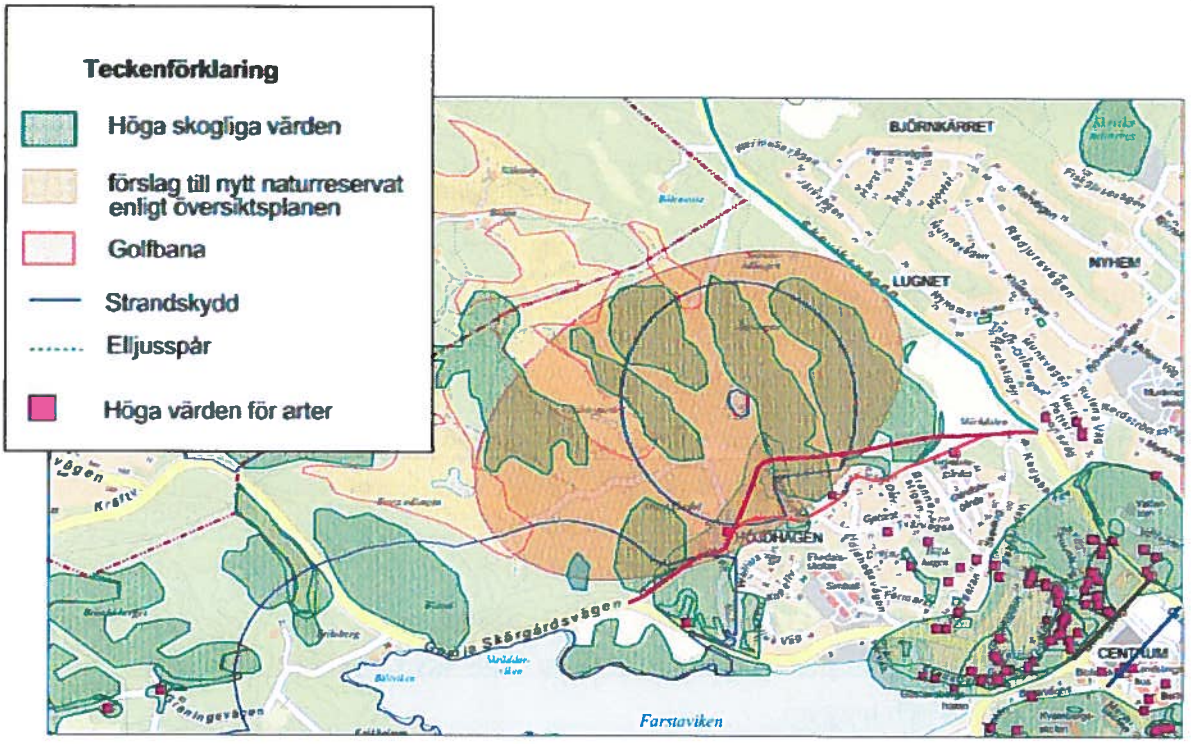

Höga natur- och friluftsvärden, elljusspår, förslag till naturreservat och strandskydd

Konsekvenser för natur- och friluftsliv

I området finns värden för friluftslivet med golfbana, elljusspår och utegym. Under snörika vintrar anläggs skidspår och som anses vara av regionalt intresse. Enligt tidigare utredningar kan vägen utgöra en barriär i landskapet och behovet av eko- och sociodukter bör utredas.

Utökat strandskydd om 300m finns längs med Farstaviken och vid Stens träsk. Bedömningen är att det inte finns särskilt skäl till dispens för att bygga bostäder inom strandskyddat område. Strandskyddet gäller inte byggande av allmän väg enligt en fastställd vägplan enligt väglagen (1971:948).

Stens träsk är en mindre sjö med stort antal lekande paddor, vanlig groda, större- och mindre salamander. Det finns även kända värden för fladdermöss i området. Arterna är skyddade enligt artskyddsförordningen.

De skogliga värden som finns är knutna till Hällmarkstallskog och olika ekmiljöer. Området har stor andel hällmarkstallskog med tunna jordtäcken (så kallade impediment). Då denna typ av skog avverkas vid skogsbruk och har ofta lång skoglig kontinuitet med förutsättningar för sällsynta arter. Skogar närmast Gustavsberg finns med i grönstrukturplanen och redovisar höga värden för ekar och dess specifika artsamhällen. Breddning av befintliga vägar innebär att flertal ekar avverkas.

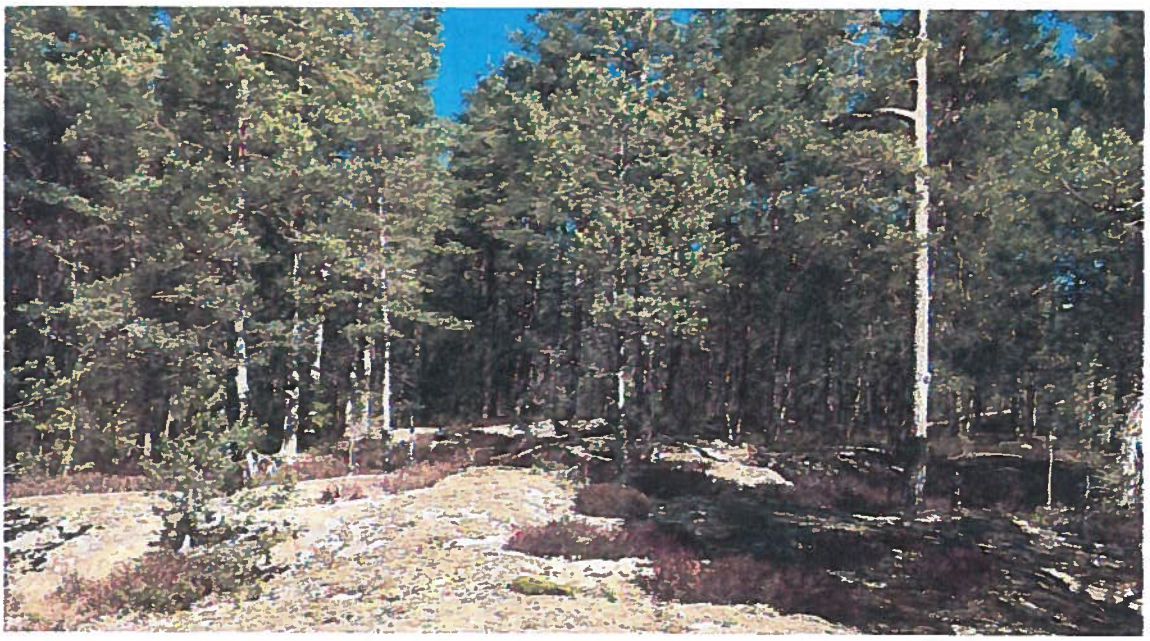

Hällmarkstallskog i Östra Ekedal mellan Stens träsk och Mörkdalen

Beroende på var och hur vägen dras kan det innebära sprängningar av Hällmarker.

Området är utpekat som förslag till nytt naturreservat i översiktsplanen och i kommunens naturreservatsplan. Översiktplanens mål är att ***Samhällsbyggandet ska ta hänsyn till*** *skyddadeområden,* ***områden med höga naturvärden och områden med känsliga och värdefulla naturtyper*** **samt** *Goda livsvillkor för växt- och djurlivet ska värnas i skyddade områden.*

Kostnaden för en förbifart och upplåten mark kommer troligen att betalas av markägare som i gengäld får byggrätter via detaljplaner. Om byggrätter och nya detaljplaner ska planeras på fastigheten Östra Ekedal 1:43 kommer att påverka befintliga värden för natur- och friluftsliv. Det är viktigt att planering sker ur ett helhetsperspektiv med väg, bebyggelse och skydd av naturmarker. Kommunen bör i ett tidigt skede komma överens med markägarna vilka områden som skyddas som naturreservat.

Grönstruktur

Inom grönstrukturen finns områden som inte hänger samman på ett optimalt sätt, dessa svaga länkar kallas gröna samband. Inom Nacka-Värmdökilen finns flera svaga länkar/gröna samband som beror på landskapets karaktär och på ett högt bebyggelsetryck.

Partier i grönstrukturen som är smalare än 500 meter är markerade i kartan som gröna samband och har tre olika klasser. Klass 1 är de samband som är viktigast att bevara och utveckla på grund av dess funktion eller läge inom tät bebyggelse. Klass 2 är områden där förändringstrycket inte är lika stort eller som är skyddad genom till exempel strandskydd. Klass 3 är svaga partier som behöver förstärkas vid planering av ny bebyggelse och infrastruktur men som inte är direkt hotade idag.

Ett av översiktsplanens mål är att *Grönstrukturens värde som spridningskorridor för växter och djur samt som rekreationsområde för människor ska bibehållas.*

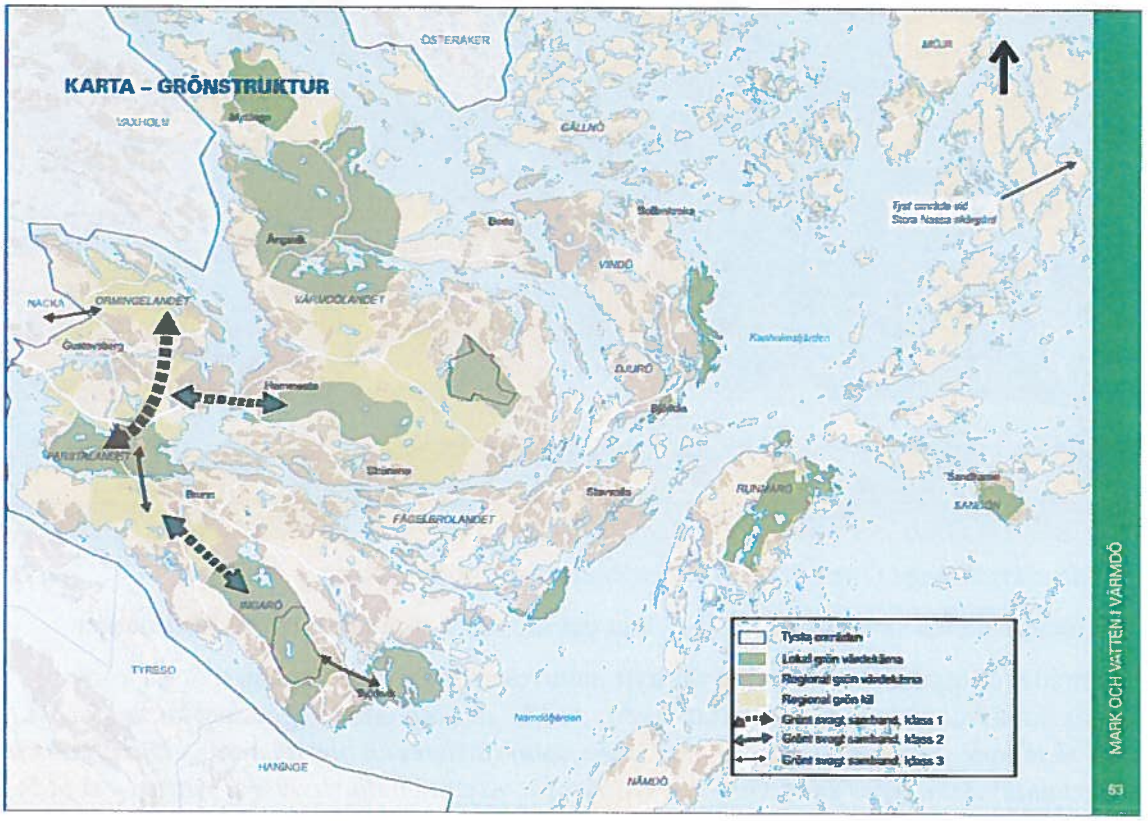

Karta – Grönstruktur från Översiktsplan 2012-2030

Miljöpåverkan

Det finns inte några tidigare utredningar som redovisar miljöpåverkan. Bedömningen är dock att vägen kommer att medföra betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) behöver upprätts.

Miljökonsekvensbeskrivningen bör förutom påverkan på natur- kultur- och friluftsliv även beskriva hur vägen genererar mark- och luftföroreningar, buller och ökade mängder näringsämnen i mark och vatten. Bostadsområden vid Ekedal och Höjdhagen påverkas i dag av trafikbuller från gamla Skärgårdsvägen. Bullerutredning bör beakta den totala bullerpåverkan och akustik inom bostadsområdena.